

СНЗ СУРАТДА ТЕАТР МАЙДОННИНГ БУГУНГИ МАНЗАРАСНИ КҮРИБ ТУРИБСIZ

Озодалик — саломатлик гарови

Бугун

Халқимиз саломатлик — туман бойлик, дейди. Ҳар бир киши турмушда озодаликка риоя қилса, бу саломатлик гарови бўлади. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва республика Қизил Яримой жамияти марказий комитети Октябрь район партия комитетининг мажлислар залда кичи кундан бун республика санитария мворифи Совети ҳамда Қизил Яримой жамияти марказий комитетининг II йиллик мажлиси бўлиб ўтди.

Пленумида Самарқанд, Фарғона ва республиканинг бошқа об-ластлари Қизил Яримой жамияти раислари, об-ласт соғлиқни сақлаш бўлими мудири, ўқув юр-тлари, маданият муассасаларининг вакиллари ва бошқа ўртоқлар қатнаш-моқдалар.

Шажримиздаги 2-модель пойфазал фабрикасининг коллективини бу йил эриш ва айлар пойфазаларининг 70 дан ортиқ янги намуналарини яратди. Янги моделдаги пойфазал намуналарининг нўпалари шажримиз пойфазалчилари томонидан Москва, Киев ва Олмаота модель пойфазал фабрикалари коллективлари билан ҳамкорликда яратилди. Бу янги пойфазал намуналари ҳозир нўпалаб ишлаб чиқарилаётган.

ТУҲФА

Куйбичев номидаги 1-мактаб пионер ва комсомол активлари доҳимиз Ленин туғилган кунини муносиб кутиб олиш учун катта тавбагарлик кўришди. Мактабда бир қанча миллий ва бадий тўғарақлар ишлаб турибди. Мактабнинг кенг ва ҳашаматли залларига қўйилган витриналарда доҳимиз Лениннинг турли йил-лардаги ҳаёти ва фао-лияти акс эттирилган.

БАҲОР ЕМГИРИ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар советининг органи томонидан 13-йил чинқиш 13 МАРТ 1968 й. ЧОРШАББА № 60 (519) БАҲОСИ 2 ТИЯНИ.

ЖОНАЖОН ВАТАНИМИЗДА

80 ТА ТЕАТР САҲНАСИДА

М. Горький номидаги Москва бадий театри яқин кунларда «Душманлар» спектаклини кўрсатади. Театр коллективи юбилей кунларига атай катта концерт кеча таъбирламоқда. М. Горькийнинг театр труппаси билан ижодий дўстлиги тарихий концерт кечага асос қилиб олинган.

ЎШ ТОМОШАБИНИНГ ДУСТЛАРИ

Совет режиссёрлари, актёрлари, драматурглари, педагоглари, болалар ва ўсмирлар театрлари халқроқ уюшмасининг азаси бўлдилар. Бу уюшма 23 мамлакат вакиллари ўз атрафига бириштирган. Совет режиссёрлари, актёрлари, драматурглари, педагогларининг тешаббўси билан болалар ва ўсмирлар театрлари халқроқ уюш-маси — АССИТЕЖ ин-

ХИЛМА-ХИЛ ТИЛЛАРДА

Кетган афсонавий Сўғдий, Бактрия, Хоразм, Парфия давлатлари тил-ларига жуда яқиндир. Олимлар Помирни «Хилма-хил тиллар му-зейи» деб атамоқдалар. Улар хинд—саропа тил гуруҳларини тарихнинг қадимийлиги филолог-лар ва шарқшунослари ҳаммадан кўра кўпроқ ҳайратда қолдиришди. Помир тиллари Шарқ-нинг бундан минг йил-лар муқаддам йўқлиб

ҲАММА ҲАШАРГА!

Серқувчи днёримизда яна баҳор. Кузги экин-лар, ўтувлар майса бўлиб қолди. Қайқа қар-аманг кўм-кўн. Мирришкорлар болларнинг кук-ламги парваршини алақанчи бошлаб юборди-лар. Кўчат ўтказиш кизги. Қарга борманг ме-ва кўчатларини кўтариб кетаватган, ахши ният би-лан дархат ўтказаватган одамларни кўрасиз.

Иван Чеснов Тошкент трамвай троллейбус ремонт заводида 1945 йилдан бун ишламоқда. У элентр обмотчи-лар бригадасини бошқаради. У бошқар-ган коллектив ирригациянинг пешадамла-ридан бири ҳисобланади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети коммунистик ва ишчи партиялар Маслаҳат учрашувининг яқунлари тўғрисида КПСС делегацияси ҳисоботини тинглаб ва муҳока-ма қилиб, учрашуда муҳокама қилинган барча мас-алалар юзасидан делегациянинг фаолиятини ва унинг тутган позициясини маълум қилди.

Бўлажак педагоглар практикада

АЪЛО БАҲОЛАНДИ

Тўлганой методина хонасига кирар кирмас ҳаёқонийи яшира олмай ҳам-курсе ўртоғи Шарофатдан.

— Дугонажон, дарси яхши ўтдимми, камчилигим кўп бўлдими? — деб сўради.

— Дуруст, дуруст, ўртоқжон. — деди берди дугонаси.

Хонага кириб келган методист Э. Сапаева практикант студентларга Т. Битованинг дарс анализини бошлашни таклиф этди.

Тўлганойнинг биринчи дарси аъло баҳоланди.

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтини 3 курс тарих бўлими студентларининг педагогика практикаси ана шундай қувончли ўтмоқда. Улар шаҳардаги 119, 20 ва 98-мактабларда дастлабки муаллимликларини ўтказмоқдалар.

Практикантлардан Ш. Тўқонов, М. Темуров, Б. Жаенов ва У. Исмоиловлар назарий билимларини амалда — синф хоналарида тадбиқ этиб муаллимлик малакаларини оширомоқдалар. Методист ўқитувчилардан В. Умаров, Э. Сапаева, Р. Гуломов, А. Аҳмадов ва Ғ. Худойкуловлар студентларга методик йўл-йўриқ кўрсатиб натта ёрдам бермоқдалар.

ҲУРМАТГА ЛОЙИҚ

Институтнинг физика-математика факультетига татлим олаётган студентлар ҳам бошқа факультетдагилар сингари мактабларда педагогика практикага чиққан.

Математика бўлимининг студентлари 95, 133, 106, 162, 41-мактабларда назарий билимларини практикада синая кўрмоқдалар.

162-мактабдаги 6-8-синфларга киратган студентларимиздан М. Мадррахимов, Ғ. Қосимбекова ҳамда Э. Утагановлар ўқувчилар ҳурматиға сазовор бўлмоқдалар.

МАЛАКА ОШИРМОҚДАЛАР

1968—1969 ўқув йилидан бошлаб меҳнат дарслари бўйича янги, иттифоқ бўйича ягона программага ўтлади. Программага курсатилшича 5-синфдан бошлаб ўғил болаларга техник чизмалар ва электротехникага оид маълумотлар берилди. Қизларга эса — бадий тўқинининг турлари ўргатилади. Программа материаллари билан таъиниши мақсадида шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институти қошида 4 гурупадан иборат шаҳарнинг Чилонзор ва Октябрь райони меҳнат ўқитувчилари ўз малакаларини оширомоқдалар.

Курсга шаҳар ўқув методикаси кабинетининг меҳнат фахр бўйича мудир И. М. Минин раҳбарлик қилмоқда. Тингловчилар аввал А. Б. Кимнинг «Хажжаро аҳол», «Чинамачилик», «Электротехника», «Бадий тўқини санъати» ҳамда И. М. Мининнинг «Меҳнат дарсларида ўқитиш методикаси» каби курсларини тингладилар.

Ўқитувчилардан Х. Қодиров, Х. Сигбатуллин, М. Аъзамов, Ғ. Перман, Ю. Дабиров, А. Шафиева, В. Рафайилдишларнинг курс бўйича топширган техник моделлари ва янги программа юзасидан ёзган рефератлари юқори баҳоланди.

СУРАТДА: шаҳардаги асбобсозлик заводининг пешнадад ишчи. си, касбада соғиз жамоатчи Г. Ионов. У сменга ва оялик топши. рикларини 130.140 процент адо эт эбтир.

ПЕДАГОГЛАР ҲУЗУРИДА

Муқимий номдаган мушакли драма ва комедия театрининг бир гурупа артистлари янгида педагог ҳамда ўқувчилар меҳмони бўлишди. Чилон-

зор райондаги 201-мактаб коллективни уларни қаъғини кутиб олди. Ўқитувчилар саябат қорларининг иқоди ҳақида ўз фикрларини айтдилар.

Шундан сўнг Узебекстон халқ артисти Эйтибор Жаилдолова, артистлардан Адиба Мирзаева, Гулсера Екубова ва бошқалар уларнинг куй, кўшиқ ва рақслари билан томошбонларни жамғун этдилар.

Шаҳрининг «Марказ-7» микрорайонда — урналикни курувчилар кураётган бинолар кундан-кунга ортин бормоқда. Сиз суратда кўриб турган бинони ҳам ана шу курувчилар янгида тошқотилганда тўхуф қилишди. У. Набиев фотоси.

Савдода мамнунмисиз?

Савдо конъюктураси Бутуниттифоқ илмий тақририш институтининг (ВНИИКС)нинг Узебекистон филиали 1967 йилнинг декабрь ва 1968 йилнинг январь ойларида шаҳар савдо ташкилотлари ва маъмурий хизмат хоналарининг ишчилик йилида яхшилаш маънасида, аҳолиға аниқталар тарқатиб, уларнинг таълим ва мулоқазаларини сўраган эди.

Аниқтанин «Яншанба кунин дам оладиган саноат товарлари мағазинлари ва маъмурий хизмат хоналарининг ҳозирги иш кунин тартиби сизни ноқийратидими?» — деган бош саволга сўралганларнинг 77 проценти «йўқ» янги қийинчиликлар, деган жавоб берди.

Аниқта саволларидан савдо ва маъмурий хизмат ташкилотлари — ҳамда иқомоналар иш кунининг янги вақтида бошласа меҳнатқашларға кулай бўлиши ҳам маълум бўлди. Бу норхоналарнинг куйидаги иш соатлари энг кўп овозга эга бўлди:

озик-овқат мағазиналири — соат 8 дан — 56 процент овоз; саноат моллари мағазиналири — соат 10 дан — 58 процент овоз; маъмурий хизмат норхоналири — соат 9.10 дан — 68 процент овоз.

Сўралганларнинг нўчилиғи аниқта савоалари билан чегараланиб қолмай, унга уларнинг куйидаги таълифларини, эътирозларини, ҳам ёзганлар.

Бу эътироз ва таълифлар асосан овоз, овозат мағазиналири бир вақтда тушликни чиқараётганлиғи аҳоли учун ноқулайлиғига қаратилган эди.

Уч сменали режими билан ишлайётган ишчилар тунда ишлайдиган озик-овқат мағазиналири бўлиши зарур, деб қий. сохлашди. Бундан шаҳарнинг ҳар бир районда 2-3 тадан унча натта бўлмаган ва энг зарур маҳсулотлар (ном, ёғ, нолбас маҳсулотлар, гуғурт, тамаки маҳсулотлари ва бошқалар)ға эга бўлган ва тунда ишлайдиган мағазиналири таъиниши мақсадида мувофиқлиғи кўриниши турибди.

Беш кунлик иш ҳафтаси совет ишчиларининг умумли меҳнатини ва яхши дам олишини таъминлайди. Унинг моҳияти ва аҳамияти ҳам мана шунда. Шунинг учун маҳаллий шарафни ҳисобга олиб, аҳолининг эътиёқлири ва ишчиларини алоҳида эътибор бериши бош масъаладир.

Т. МАЗИТОВА, ВНИИКС Узебекистон филиали сектори мудири.

Яхши ният билан кўчат экин!

Қарасанг боғ бўлур

Тошкент атрофларида ва шаҳар ичнда жуда кўп мевали ва тоғил хоналар, участкалар бор. Шаҳарда қар хил мевалар устириб, кўп хосил оладиган меҳир боғбонлар ҳам кўп.

Тошкент иқлими турли мевалар ештиришга жуда мос. Пойтахтимиз ичнда ва атрофларидаги боғчаларда кўрпак, узум, олма, нон, шафтоли, олча, беҳи, гилос, ўрик, балх тути, шотут, нўк, султон натта мевали тоғочна ва олхўри нобилар устирилиб, юқори хосил олинур эди. Кейинги вақтларда парваршиш ёрдами, мевалар зараркунандалари билан ўз вақтида тўғри кураш олиб борилмаётганлиғи ва дарактлар агротехникасига риоа қилинмаслиғи натижада меҳнат дорлари бонор немоқда.

Тошкент шаҳрида ва унинг атрофида натта сўрига олинган 1 тул хусайни узумидан 1 тоннадан ортин, нора кишимидан 500—600, тоғ узумидан 500—600 килограмм, 1 тул Тошкент номидан 700—800, эрталишор наштавдидан 300—400, «ок налив» олмаидан 200—400, шафтолидан 200—300 килограмм хосил олиши мумкин.

Бунга эришиш учун парва. ришда мевалар дарактларни кураш. сийталарига жуда натта эътибор бериши керак. Шаҳар ша. валлар устириб, кўп хосил оладиган меҳир боғбонлар ҳам кўп.

Тошкент иқлими турли мевалар ештиришга жуда мос. Пойтахтимиз ичнда ва атрофларидаги боғчаларда кўрпак, узум, олма, нон, шафтоли, олча, беҳи, гилос, ўрик, балх тути, шотут, нўк, султон натта мевали тоғочна ва олхўри нобилар устирилиб, юқори хосил олинур эди. Кейинги вақтларда парваршиш ёрдами, мевалар зараркунандалари билан ўз вақтида тўғри кураш олиб борилмаётганлиғи ва дарактлар агротехникасига риоа қилинмаслиғи натижада меҳнат дорлари бонор немоқда.

Тошкент шаҳрида ва унинг атрофида натта сўрига олинган 1 тул хусайни узумидан 1 тоннадан ортин, нора кишимидан 500—600, тоғ узумидан 500—600 килограмм, 1 тул Тошкент номидан 700—800, эрталишор наштавдидан 300—400, «ок налив» олмаидан 200—400, шафтолидан 200—300 килограмм хосил олиши мумкин.

Узумға кул тушиш касаллиги (ондуним) Тошкентда кўп тарқалган бўлиб, жуда натта нобудгарчилиғиға сабаб бўлимоқда. Ҳатто узум тоғларининг нуриниға олиб келмоқда. Ондуним касаллиғига дучор бўлган узум мевасини 65 бўл жайдаги майиз, вино, шарафат қилишға ҳам ярамайди. Бу офатлардан қутулиш ва касалликларини йўқ қилиш учун иқориди кўрсатилган агрономия тадбирлари билан боғча куйидаги дориларни ўз вақтида пурнаш лозим.

Қиримиз шитовна, халтали кул ва бошқа сўрувчи ҳажаротларға қарши ҳар йил баҳор вақтида дарактлар уйғонганда минерал мой суюқлиғининг № 30 препаратидан 3—4 процентли эритма тайярлаб, унга 1 процентли «ДНО» нўшиб пурналади. 1 тул 8—10 ишли дарактға 15—20 литр шундай суюқлик сарфланади, 2,5 процентли ТИФОСҒа № 30 препаратидан 3 процент нўшиб суюқлини тайярлаиб, дарактларининг фиаят йўғини танаси ва илдиз бўғиларини олдиға пурналади. Бу ишни даракт тулғаунча тамомлаш керак. Бу

Узумға кул тушиш касаллиги (ондуним) Тошкентда кўп тарқалган бўлиб, жуда натта нобудгарчилиғиға сабаб бўлимоқда. Ҳатто узум тоғларининг нуриниға олиб келмоқда. Ондуним касаллиғига дучор бўлган узум мевасини 65 бўл жайдаги майиз, вино, шарафат қилишға ҳам ярамайди. Бу офатлардан қутулиш ва касалликларини йўқ қилиш учун иқориди кўрсатилган агрономия тадбирлари билан боғча куйидаги дориларни ўз вақтида пурнаш лозим.

Қиримиз шитовна, халтали кул ва бошқа сўрувчи ҳажаротларға қарши ҳар йил баҳор вақтида дарактлар уйғонганда минерал мой суюқлиғининг № 30 препаратидан 3—4 процентли эритма тайярлаб, унга 1 процентли «ДНО» нўшиб пурналади. 1 тул 8—10 ишли дарактға 15—20 литр шундай суюқлик сарфланади, 2,5 процентли ТИФОСҒа № 30 препаратидан 3 процент нўшиб суюқлини тайярлаиб, дарактларининг фиаят йўғини танаси ва илдиз бўғиларини олдиға пурналади. Бу ишни даракт тулғаунча тамомлаш керак. Бу

Узумға кул тушиш касаллиги (ондуним) Тошкентда кўп тарқалган бўлиб, жуда натта нобудгарчилиғиға сабаб бўлимоқда. Ҳатто узум тоғларининг нуриниға олиб келмоқда. Ондуним касаллиғига дучор бўлган узум мевасини 65 бўл жайдаги майиз, вино, шарафат қилишға ҳам ярамайди. Бу офатлардан қутулиш ва касалликларини йўқ қилиш учун иқориди кўрсатилган агрономия тадбирлари билан боғча куйидаги дориларни ўз вақтида пурнаш лозим.

Қиримиз шитовна, халтали кул ва бошқа сўрувчи ҳажаротларға қарши ҳар йил баҳор вақтида дарактлар уйғонганда минерал мой суюқлиғининг № 30 препаратидан 3—4 процентли эритма тайярлаб, унга 1 процентли «ДНО» нўшиб пурналади. 1 тул 8—10 ишли дарактға 15—20 литр шундай суюқлик сарфланади, 2,5 процентли ТИФОСҒа № 30 препаратидан 3 процент нўшиб суюқлини тайярлаиб, дарактларининг фиаят йўғини танаси ва илдиз бўғиларини олдиға пурналади. Бу ишни даракт тулғаунча тамомлаш керак. Бу

ЛУНАЧАРСК ШОССЕ-МАГАЗИНИ БУЙЛАБ БОРМОҚДАМИЗ

Энг кўриқ, боғ-роғлар билан бурканган, тобора ободланиб бораётган жойларидан биридир. Кейинги йилларда ана шу шоссеге олиб борадиган манзилгоҳлар нўчиб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Янги янги, бир-бириндан қиройлик турна-қатор кўл қавағли уй-жойлар, муассасалар, маъмурий маъмурий бинолар бу даргоҳнинг куйи-юқорида оянган.

Шоссенинг кенг магистрал кўчалари бўйлаб юрсангиз баҳридинликни эчкилади, ҳордиқликни қарасангиз, Аммо ҳамма эрда ҳам шундай бўлмас. Шосседан бул чиқари кираверинингиз гудан маззава ҳам, тўғри билан тобада қиримиз, кўриқ вақоаларининг шо тўқилверди.

Ломоносов кўчасиди 1, 2, 3 ҳовалирининг эчки шундай ифлосли, худди ахлатхонаға ўс шайди. Шу кўчанин 9 қав ҳовалирида туруви қолдилик. Кўчанин му Иван Осипов, 13 ҳовали-йилишдаги озик-овқат

мағазини буйлаб бормоқдамиз. Оқар сув ериқларига, хонадонлар эчкиғи, тротуар атрофларига сира қараб бўлмайди. Бу ерларда нима йўқ дейсиз. Эрин-мақсадан бир чеккедан санаб кетамиз. Сикиқ гишт, кум тулроқ, оҳад, кўриқ қолдиқлари, шох шабба, кул, қороз, троссим, пеккадан чиққан тунақалар, темир терсақлар, турли сабзавот ҳамма озик-овқат қолдиқлари уюм-уюм бўлиб кетган. Бу ахлат куйи-юқорида оянган.

Шоссенинг кенг магистрал кўчалари бўйлаб юрсангиз баҳридинликни эчкилади, ҳордиқликни қарасангиз, Аммо ҳамма эрда ҳам шундай бўлмас. Шосседан бул чиқари кираверинингиз гудан маззава ҳам, тўғри билан тобада қиримиз, кўриқ вақоаларининг шо тўқилверди.

Ломоносов кўчасиди 1, 2, 3 ҳовалирининг эчки шундай ифлосли, худди ахлатхонаға ўс шайди. Шу кўчанин 9 қав ҳовалирида туруви қолдилик. Кўчанин му Иван Осипов, 13 ҳовали-йилишдаги озик-овқат

Вана Бахаловлар тротуарни кўрқуна ахлатхона қилиб қуйишди. Бу шакслар нўй ҳам, кўча ҳам ўзларимизники, нима қилсак қилаверамиз, деган қабилда иш тутиб, ариқларни ахлатлар билан куйиб юборишға бориб

Степная кўчасиди 13, 14, 15, Карельская кўчасидан 60, 67, 69, Довидов кўчасиди 19, 21 қав, Руминская кўчасиди 32, 33, 34, 42, 47-ҳовалирининг эгалари ҳам ахлат ва маззава кўчаға, ариқларға тўқаверишға одатлинишган.

Айтаверсак кўл қўл-Жой-жойларда ахлат

ларнинг уюлиб эчкиши, ариқлардан сув ўрниға мағазавалар оқизиши-еви, Куйишвей район ми-де Аральская, Валкс кўчаси вақоаларинингиз куйишди. Бу шакслар нўй ҳам, кўча ҳам ўзларимизники, нима қилсак қилаверамиз, деган қабилда иш тутиб, ариқларни ахлатлар билан куйиб юборишға бориб

Степная кўчасиди 13, 14, 15, Карельская кўчасидан 60, 67, 69, Довидов кўчасиди 19, 21 қав, Руминская кўчасиди 32, 33, 34, 42, 47-ҳовалирининг эгалари ҳам ахлат ва маззава кўчаға, ариқларға тўқаверишға одатлинишган.

Айтаверсак кўл қўл-Жой-жойларда ахлат

МЕҲНАТДА ИЛГОРЛАР

«Газотоннельмострой»нинг 2-тоннели отряди коллективи Курама тоғи ёнбағрида 3,5 километр узунлиқдаги наъиб ер ости тоннелини ўтказмоқда. Умоқин тоғ дарбиси Оҳангарон кўриқ разрезини ёндан шу йўл билан оиди. Курувчилар ўртасида тоннели августда тамомлаш учун ва барча ишларни мудатидан бир йил олдин бажариш учун социалистик мусобаба қийиб негди.

СУРАТДА: (чапдан ўнға) участка механиғи Павел Якушев, курилик бош механиғи Мари Мельников ва участка бошлиғи Винтор Васильев ўрталар ероти агрегатидида электровоз отқатқаси ённда.

«Менин назаримча, Сизнинг педагогика соҳасидаги иқодда натта аҳамиятга эга бўлган ва кишини ҳайрат қолдирувчи самарали натижа берган таъриботғиз дунё миёсиди аҳамиятга эгадир».

Улуғ пролетар ёзувчиси А. М. Горький Антон Семенович Макаренконинг Горький номли колония ва Ф. Э. Держинский номли коммунадаги педагогика фаолиятига яқин эсаб, 1933 йил 30 январда ёзган хатда шу юқоридиғи фикрини айтган эди. А. С. Макаренко ёлғиз педагогига бўлиб қолмасдан, балки маҳоратли ёзувчи ҳам эди. У Горький номдаги болалар меҳнат колониясиди олиб борган педагогика фаолиятига яқин эсаб «Педагогика асарини, Держинский номли коммунадаги педагогика фаолиятига яқин эсаб «Минорлардаги байроқлар» асарини ёзди. А. С. Макаренко юзлаб асарлар (китоб, хикоя, мақолалар)нинг авторидир.

Биз бу кичик мақолада А. С. Макаренконинг бәрча педагогика фаолиятини, барча педагогика фаолиятини, барча асарларининг анализини бериолмайми. Чунки улуғ педагогининг ҳаёти ва педагогика фаолиятини қанчалик кўп қирралли бўлса, унинг педагогика фикрлари ҳам шунчалик кўп қирраллидир. Биз ушбу мақолада улуғ Совет педагогининг болани онлада тарбиялаш тўғрисидаги бәрбаҳо фикрлари билан тазотчиларни таъинишмоқчимиз.

А. С. Макаренконинг «Педагогика позмиси» босилиб чиққандан кейин унча ота-оналардан кўп-кўп хатлар кела бошлади. Улар ўз кўчаларида Макаренкодан меҳлат сўрашар, ўларининг бола тарбиясидиғи ютуқ

ва камчилиқлари билан ўртоқлашар, ҳамда тарбия ишда қийинчилик туғилганда қандай иш тутиш лозимлиғи тўғрисида кўрсатмалар беришни илтимос қилишар эди.

А. С. Макаренко ўқитувчилар ва ота-оналарнинг мажлисларида онлада болани тарбиялаш тўғрисида доқладлар қилар, ота-оналарға бевосита маслаҳатлар берад эди.

Онла тарбияси А. С. Макаренко ишчан ва ижод этган даврининг энг актуал масалаларидан бири эди. Шунинг учун ҳам улуғ педагог бу масалани назарий жиҳатдан ишлаб чиқиниши ўзининг гражданилик бурчи деб ҳисоблади. Нихоят 1937 йилда А. С. Макаренконинг «Ота-оналар китоби» юзаға чиқди. Бу китобта онла тарбиясининг ҳамма масалалари кирган эди. Чунки автор бу китобни тўрт томлик китоб қилиб ишламоқчи эди, беваят ўлим улуғ педагогининг бу фикрини амалға оширишға тўқинилик қилди.

А. С. Макаренко болани онлада тарбиялаш ҳақидаги фикрларини яна «Болаларни тарбиялаш тўғрисида» лекциялари деган асариди мурафасал бритади. А. С. Макаренко болаларни бу лекциялари босилган китобча қичқина бўлишға қармай онлада болани тарбиялашнинг биринчи асосиди тарбиялаш деб билан айтқанди. «Сиз, ота-оналар ўнқил қичқинилгини ўзинингиз ўнқил оналик қувончингиз учун тарбияла-

Коммунистик меҳнат зарбдори Нормухаммад Бенишамедов шаҳрининг «Газотоннельмострой» ишчан шофёрларидан биридир. У беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажаришға аҳд қилган.

БОЛА — КЕЛАЖАГИМИЗ

А. С. Макаренко уқдириб айтадики, болани дастлаб бошдан тарбиялаш нисбатан ун қайта тарбиялаш нисбатдан осондир. Шунинг учун у айтадики, болани қайтадан тарбиялаш лозим бўлиб қолмаслиғи учун ун ишлиғидан тўғри тарбиялаш, болани тарбиялашнинг аниқ мақсадини белгилаш, тарбия про-

ларға очик бегарез муомала қилишди», деб жавоб берди. «Онла ҳужайлиги дорисда буюмларға ичирин муомала қилиш, ҳужайлигида шаксли сир тутиш... онизға ақидиған нарсаларини бекитиш... буларнинг ҳаммаси эгрилик туғдиреди, деган эди у.

«Болани виқдонлилик, ишчанлик, софдиллик, тўғрилик, рощ ганиришға, бошқа одамни ҳурмат қилишға, унинг қилдиғи дорд-ҳасрат, манфаатига эътибор қилишға, ўз Ватанин севмишға, Социалистик революция гоғларига содиқ бўлишға ўргатиш орқали биз ун кишини жиҳатдан ҳам тарбия қилган бўламиз», деди буюк педагог.

Улуғ педагогининг болани онлада тарбиялаш тўғрисидаги гоғларий мамлакатимизда коммунистик жамияти курилиши кенг авж олдирилган ҳозирги даврда ҳам ўз қийматини йўқотган эмас.

Бугун Улуғ Совет педагоги А. С. Макаренконинг туғилганлиғи 80 йил тўлди. Унинг туғилган кунини мамлакатимиздагиға эмас ҳатто чет элларда ҳам кенг нишонланади. Қайноқ қалб эғаси, оташин педагог А. С. Макаренконинг исми ўқувчиларнинг қилдиған чуқур жой олган. Унинг исми абдий яшаймак.

И. ТОҶИЕВ.

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика психология кафедрасининг старший ўқитувчиси.

● Кино янгиликлари
«МУВАФФАҚИЯТ ЗИНАПОЯЛАРИ» КОМЕДИЯСИ

Фильмда кўпгина кутилмаган воқеалар, ур-йиқитлар ва бошқа комедияга хос манзаралар кўзга ташланади. Кўлги фақат қахрамонларнинг характери туфайли очиб берилмади. Биз фақат томошабинларнинг кўнглини ёзишга ҳаракат қилмай, уларнинг ўзлари тўғрисида жиддий ўйлашларига ҳам ҳаракат қиламиз. Бу фильм одамларда ҳалоллик, софдиллик, садоқат, гражданлик бурчини оқлаш ҳамда бир-бирга эътиборин жалб қилишни кўзда тутамиз. Кино картинанинг инсонпарварлиги ҳам шунда.

Суратда: суратга олиш мақдони. Режиссёр Эльдар Разанов (ўртада) артистлар билан фильмнинг навбатдаги манзарасини репликация қилапти. (Чапдан) Лидия Сергеевна ролада артистка Ирина Скобцева, рашички эр ролада [ўнгда] артист Готлиб Ронкинсон.

В. Мастоков фотоси. ТАСС фотозвоникаси.

Режиссёр Эльдар Разанов маънавиятида ва чет элларда ўзининг «Карнавал кечаси», «Гусар балладини», «Шикот дафтари» беринга ва «Автобилдан сакланган» кинокомедиялари билан томошабинлар эътиборини тортган. Ҳозир «Мосфильм» киностудиясида у ўзининг янги «Муваффақият зинапойалари» комедия фильмнинг суратга олоқда.

Немис қочаётгани билан жон талвасасида кўп жонимизни олар, ҳар қарич ерига тиш-тироғи билан ёпишиб жанг қиларди. Мен касалхонага тушдим. Габабани ҳам касалхонада эшитишга тўғри келди. Оғир ярадорлар ҳам кўчага чиқиб кетишди. Чиндан ҳам баҳор-баҳор бўлиб келди. Энди уйга қайтишдан бошқа муддао қолмади. Аммо урушда кун ўтганини билмас эканмиз, тинчликда кун жуда имиллаб ўтаркан. Қани тезроқ кеч бўлиб, янги кун бошланса, дейман. Унга сари имиллаб ўтади кунлар. Нега десанг галла омборига қоровул қилиб қўйишган эди-да госпиталдан чиққандан сўнг. Ҳўши мумкин эмас, ўтириш мумкин эмас, айланиб юрганим-юрган. Уша ерда истиқомат қилувчилар дон сўраб келди. Бермасликка кўнглим бўлмади. Этагани тўдириб олиб кетди. Барнбир каламушлар ҳам хузурини кўриб ётибди. Одам еса айб эмаску, дейман.

Лекин саҳийлигим бошимга бало бўлди. Бир кун бугдўй олиб кетаётган кампирни қонимдан кўриб қолди. Уша кун ақсига бизни юртимизга жўнатишга буйруқ келган экан. Пу, мени бери кун қамаб қўйишди.

Мана шундай қилиб ётиб келдим.

— Ордеми, медалми олмадингизми?

— Сўраган деган эдим. Урушда орден олган ҳам, олмаган ҳам баравар. Кемага тушганим жони бир, дейишди-ку. Биз орден оламан деб урушганимиз йўқ. Зағур бўлгани учун урушдик.

— Орден олмабсиз-да! — дедим.

— Қўямдинг-да, Олдим. Ана чамадонда «Сталинград учун» деган медалим бор. «Қизил юдуз» орденига тақдим қилинган эди, кейин бошқа батальонга қўшилиб кетдик. Билмадим, бу ёғи нима бўлди. Топишолмадим? Еки буйруқ бекор қилинганми?

— Ака, мактабимизда бир ўқитувчининг «Олтин юдуз» бор, — дедим анамга мақтаниб.

— Ҳамма қахрамон бўлолмади-да. Ундан кейин истаганим билан ҳам бўлолмайсан. Шароит ўзи келиб қолади. Шунда иккиланмасанг бўлгани. Қахрамон бўласан!

— Сиз иккиланардингиз?

— Сен-чи?

— Мен иккиланмадим, — дедим солдатчасига қоматини тик тутиб.

— Мен ҳам!

— Жангда иккиланиб ўтиришга ҳам фурсат йўқ ўзи. Буйруқни тез бақарининг, тез отини керак. Булмаса сени отиб қўлади душман.

— Шунча йил жангда юриб, бор-йўғи шуми?

— Яна нима керак, ука?

— Бошқа ҳеч нарса бўлмади?

— Бўлгани билан уларнинг сенига қизиги йўқ! — деди анам хомушланиб.

— Сиз жангда нимага ўргандингиз? — деб сўрадим яна кўнглим тинчийми.

— Уқ отишга. Мулжалта уришга. Тўғри сўзлашга.

— Айтиб беринг.

— Айтаман-у.

— Бир гапини яшириб кетаясиз.

— Ҳа, тирмизак. Нимани яширдим сендан. Умуман сендан гап яшириб бўладими? — деб жодди у мулозимлик билан.

— Бир кунги фашистнинг олти танкига ўт қўйди. Танк тўти ётиб ётиб кетганда қопсоқ очилди-ю, шундан фронтда кўрбақалек сакрашди. Шунда бизнинг сафда бир Юрий деган меҳмон бола бор эди. Улар сакраши билан ўқ узди. Сакрайди-ю, ер тиллаиди фашистлар. Ушанда мен Юрийни таниб қолгандим. У ҳаммаишдан аламзада эди. Фашистлар отасини ҳам, онасини ҳам остишган экан. Тўрт яшар ўғлини гулхана ташлашди. Ўн олти марта ярадор бўлса ҳам урушдан чиқмас. Берлингача бориб фашистларнинг ҳар битта тухумини ёриб, ёстугини қуритмагунимча ўлишга ҳақим йўқ, — дер эди.

— Аламзада эмасми ҳақ-ноҳақ бизлар билан ҳам ёнқиллашаверар эди. Сурунасига икки кеча-кундуз оғир жанг бўлди. Бир ўзи ўн олти фашистин ер тишлатганини ўз кўзим билан кўрдим. Уқ ташламан-у, унга кўз қисиб далада бериб қўяман... Тонига яқин фашистлар ҳужумини тўхтатди. Нафас ростлаб ўтирган эдик, бир ёш лейтенант келиб қолди. Штабдан эканми, ким билади. Командирини сўради, ҳаммаимиз ўрнимиздан туриб, ҳеч бериб қаршилдик. Юрий турмади. Ўтирган ерида:

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар. Милтиқдан қўрқасанлар, — деди.

— Офицернинг жаҳли чиқиб:

— Ҳўрнингдан тур, — деди.

Юрий барнбир турмади. Офицер кетди. Уч

ДАВОМИ. Боши газетанинг ўтган соҳаларида.

— Офицерчалар, сенлар жўнасанлар. Фригга емиш бўласанлар.